

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

28 oktober 2009

WETSONTWERP

**tot aanpassing van verschillende wetten
die een aangelegenheid regelen als bedoeld in
artikel 77 van de Grondwet,
aan de benaming “Grondwettelijk Hof”**

WETSONTWERP

**tot aanpassing van verschillende wetten die
een aangelegenheid regelen als bedoeld in
artikel 78 van de Grondwet, aan de benaming
“Grondwettelijk Hof”**

ONTWERP VAN BIJZONDERE WET

**tot aanpassing van verschillende bepalingen
aan de benaming “Grondwettelijk Hof”**

VOORSTEL VAN BIJZONDERE WET

**tot wijziging van de bijzondere wet van
6 januari 1989 op het Arbitragehof om het
woord “Arbitragehof” te vervangen door de
woorden “Grondwettelijk Hof”**

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE HERZIENING VAN DE GRONDWET
EN DE HERVORMING VAN DE INSTELLINGEN
UITGEBRACHT DOOR
DE HEER **Christian BROTCORNE**

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

28 octobre 2009

PROJET DE LOI

**adaptant diverses lois réglant une matière
visée à l'article 77 de la Constitution à la
dénomination “Cour constitutionnelle”**

PROJET DE LOI

**adaptant diverses lois réglant une matière
visée à l'article 78 de la Constitution à la
dénomination “Cour constitutionnelle”**

PROJET DE LOI SPÉCIALE

**visant à adapter diverses dispositions à la
dénomination “Cour constitutionnelle”**

PROPOSITION DE LOI SPÉCIALE

**remplaçant les mots “Cour d'arbitrage” par
les mots “Cour constitutionnelle”
dans la loi spéciale du 6 janvier 1989
sur la Cour d'arbitrage**

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DE RÉVISION DE LA CONSTITUTION
ET DE LA RÉFORME DES INSTITUTIONS
PAR
M. **Christian BROTCORNE**

**Samenstelling van de commissie op de datum van indiening van het verslag/
Composition de la commission à la date de dépôt du rapport**

Voorzitter/Président: Patrick Dewael

A. — Vaste leden / Titulaires:

CD&V	Mia De Schamphelaere, Raf Terwingen, Servais Verherstraeten
MR	Katrin Jadin, Olivier Maingain, Marie-Christine Marghem
PS	Valérie Déom, Yvan Mayeur
Open Vld	Patrick Dewael, Willem-Frederik Schiltz
VB	Koen Bultinck, Rita De Bont
sp.a	Renaat Landuyt, Bruno Tobback
Ecolo-Groen!	Eric Jadot
cdH	Christian Brotcorne
N-VA	Ben Weyts

B. — Plaatsvervangers / Suppléants:

Sonja Becq, Michel Doomst, Kristof Waterschoot, N
Daniel Bacquelaine, Xavier Baeselen, Daniel Ducarme, Olivier Hamal
Guy Coëme, Thierry Giet, Karine Lalieux
Bart Somers, Carina Van Cauter, Geert Versnick
Bart Laeremans, Barbara Pas, Bruno Valkeniers
Hans Bonte, Dirk Van der Maelen
Meyrem Almaci, Stefaan Van Hecke
Clotilde Nyssens, Brigitte Wiaux
Els De Rammelaere

cdH	:	centre démocrate Humaniste
CD&V	:	Christen-Democratisch en Vlaams
Ecolo-Groen!	:	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
FN	:	Front National
LDD	:	Lijst Dedecker
MR	:	Mouvement Réformateur
N-VA	:	Nieuw-Vlaamse Alliantie
Open Vld	:	Open Vlaamse liberalen en democraten
PS	:	Parti Socialiste
sp.a	:	socialistische partij anders
VB	:	Vlaams Belang

Afkortingen bij de nummering van de publicaties:

DOC 52 0000/000:	Parlementair document van de 52 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA:	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV:	Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)
CRABV:	Beknopt Verslag (blauwe kaft)
CRIV:	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen) (PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)
PLEN:	Plenum
COM:	Commissievergadering
MOT:	Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)

Abréviations dans la numérotation des publications:

DOC 52 0000/000:	Document parlementaire de la 52 ^{ème} législature, suivi du n° de base et du n° consécutif
QRVA:	Questions et Réponses écrites
CRIV:	Version Provisoire du Compte Rendu intégral (couverture verte)
CRABV:	Compte Rendu Analytique (couverture bleue)
CRIV:	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) (PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)
PLEN:	Séance plénière
COM:	Réunion de commission
MOT:	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers

Bestellingen:
Natieplein 2
1008 Brussel
Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.deKamer.be
e-mail : publicaties@deKamer.be

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants

Commandes:
Place de la Nation 2
1008 Bruxelles
Tél. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.laChambre.be
e-mail : publications@laChambre.be

INHOUD	Blz.
I. Inleidende uiteenzetting door de heer Didier Reynders, vice-eersteminister en minister van Financiën en Institutionele Hervormingen.....	4
II. Bespreking.....	5
III. Stemmingen.....	14

SOMMAIRE	Pages
I. Exposé introductif du vice-premier ministre et ministre des Finances et des Réformes institutionnelles, M. Didier Reynders	4
II. Discussion	5
III. Votes	14

Voorgaande documenten:

Doc 52 1112/ (2007/2008):

- 001: Ontwerp overgezonden door de Senaat.
- 002: Advies van de Raad van State.
- 003: Amendementen.
- 004: Advies van de Raad van State.
- 005: Amendement.

Zie ook:

- 007: Tekst aangenomen door de commissie.

Doc 52 1113/ (2007/2008):

- 001: Ontwerp overgezonden door de Senaat.
- 002: Advies van de Raad van State.
- 003: Amendementen.
- 004: Advies van de Raad van State.

Doc 52 1114/ (2007/2208):

- 001: Ontwerp overgezonden door de Senaat.
- 002: Advies van de Raad van State.
- 003: Amendementen.
- 004: Advies van de Raad van State.

Doc 52 1727/ (2008/2009):

- 001: Voorstel van bijzondere wet van de heer Weyts.

Documents précédents:

Doc 52 1112/ (2007/2008):

- 001: Projet transmis par le Sénat.
- 002: Avis du Conseil d'État.
- 003: Amendements.
- 004: Avis du Conseil d'État.
- 005: Amendement.

Voir aussi:

- 007: Texte adopté par la commission.

Doc 52 1113/ (2007/2008):

- 001: Projet transmis par le Sénat.
- 002: Avis du Conseil d'État.
- 003: Amendements.
- 004: Avis du Conseil d'État.

Doc 52 1114/ (2007/2208):

- 001: Projet transmis par le Sénat.
- 002: Avis du Conseil d'État.
- 003: Amendements.
- 004: Avis du Conseil d'État.

Doc 52 1727/ (2008/2009):

- 001: Proposition de loi spéciale de M. Weyts.

DAMES EN HEREN,

Uw commissie heeft tijdens haar vergadering van 20 mei 2008 beslist de wetsontwerpen en het ontwerp van bijzondere wet samen te bespreken. Uw commissie heeft die teksten besproken tijdens haar vergaderingen van 20 mei 2008, 21 januari 2009, 28 april 2009 en 20 oktober 2009.

Tijdens haar vergadering van 20 mei 2008 heeft uw commissie eenparig beslist de voorzitter van de Kamer te vragen de afdeling wetgeving van de Raad van State te verzoeken over de tekst van die wetsontwerpen en het ontwerp van bijzondere wet een met redenen omkleed advies uit te brengen.

Op 20 juni 2008 heeft de Raad van State een advies uitgebracht over die wetsontwerpen en het ontwerp van bijzondere wet (DOC 52 1112/002, 52 1113/002 en 52 1114/002).

Tijdens haar vergadering van 21 januari 2009 heeft uw commissie het voorstel van bijzondere wet tot wijziging van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof om het woord "Arbitragehof" te vervangen door de woorden "Grondwettelijk Hof" (DOC 52 1727/001) toegevoegd aan die wetsontwerpen en het ontwerp van bijzondere wet. Uw commissie heeft de Juridische Dienst van de Kamer verzocht een advies uit te brengen; dat advies werd op 26 februari 2009 aan de leden bezorgd.

Tijdens haar vergadering van 28 april 2009 heeft uw commissie beslist de voorzitter van de Kamer te vragen de afdeling wetgeving van de Raad van State te verzoeken over de tijdens die vergadering ingediende amendementen (DOC 52 1112/003, 52 1113/003 en 52 1114/003) een advies uit te brengen.

Op 16 september 2009 heeft de Raad van State een advies uitgebracht over de ingediende amendementen (DOC 52 1112/004, 52 1113/004 en 52 1114/004).

**I. — INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR DE
HEER DIDIER REYNDERS,
VICE-EERSTEMINISTER EN MINISTER VAN
FINANCIËN EN INSTITUTIONELE HERVORMINGEN**

De heer Didier Reynders, vice-eersteminister en minister van Financiën en Institutionele Hervormingen, geeft aan dat de ter bespreking voorliggende wetsontwerpen en het ontwerp van bijzondere wet terug te voeren zijn op in de Senaat ingediende wetsvoorstellen.

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre commission a, lors de sa réunion du 20 mai 2008, décidé de joindre l'examen des présents projets de loi. Ceux-ci ont été examinés par votre commission au cours de ses réunions des 20 mai 2008, 21 janvier 2009, 28 avril 2009 et 20 octobre 2009.

À l'unanimité, votre commission a décidé, lors de sa réunion du 20 mai 2008, de demander au président de la Chambre d'inviter la section de législation du Conseil d'État à donner un avis motivé sur le texte des présents projets de loi.

En date du 20 juin 2008, le Conseil d'État a émis un avis sur les présents projets de loi (DOC 52 1112/002, 52 1113/002 et 52 1114/002).

Lors de sa réunion du 21 janvier 2009, la proposition de loi spéciale remplaçant les mots "Cour d'arbitrage" par les mots "Cour constitutionnelle" dans la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage (DOC 52 1727/001) a été jointe. Votre commission a sollicité l'avis du Service juridique de la Chambre, avis qui a été transmis aux membres le 26 février 2009.

À l'issue de sa réunion du 28 avril 2009, votre commission a décidé de demander au président de la Chambre d'inviter la section de législation du Conseil d'État à donner un avis sur les amendements déposés lors de cette réunion (DOC 52 1112/003, 52 1113/003 et 52 1114/003).

En date du 16 septembre 2009, le Conseil d'État a rendu son avis sur les amendements déposés (DOC 52 1112/004, 52 1113/004 et 52 1114/004).

**I. — EXPOSÉ INTRODUCTIF DU VICE-PREMIER
MINISTRE ET MINISTRE DES FINANCES ET DES
RÉFORMES INSTITUTIONNELLES, M. DIDIER
REYNDERS**

M. Didier Reynders, vice-premier ministre et ministre des Finances et des Réformes institutionnelles, attire l'attention sur le fait que ces projets de loi trouvent leur origine dans des propositions de loi déposées au Sénat.

Bij de grondwetsherziening van 7 mei 2007 werd het begrip “Arbitragehof” veranderd in “Grondwettelijk Hof”. De voorliggende teksten strekken er bijgevolg toe de desbetreffende wetsbepalingen op de nieuwe terminologie af te stemmen.

Het werk is nauwgezet verricht, met de steun van de dienst Wetsevaluatie van de Senaat. Er is gekozen voor een exhaustieve opsomming van de betrokken wetsbepalingen.

In het door senator Collas uitgebrachte verslag wordt het volgende gesteld: “De drie voorstellen werden officieus voorgelegd aan de diensten van het Grondwettelijk Hof om de volledigheid ervan na te gaan.” (Stuk Senaat, 4-514/3, blz. 2). Ingevolge hun opmerkingen werden amendementen aangenomen.

Ondanks dat werk blijkt evenwel dat de twee wetsontwerpen en het ontwerp van bijzondere wet nog tal van fouten bevatten die zullen moeten worden verbeterd, sommige via amendementen en andere via technische correcties.

De vice-eersteminister acht het dan ook raadzaam de afdeling wetgeving van de Raad van State te verzoeken alles grondig onder de loep te nemen.

II. — BESPREKING

A. Vergadering van 20 mei 2008

De voorzitter, de heer Herman Van Rompuy, deelt mee dat ook hem heel wat opmerkingen werden bezorgd. Het gaat om technische correcties dan wel vergissingen, of nog artikelen waarin het woord “Arbitragehof” over het hoofd werd gezien; dit laatstgenoemde verzuim moet via amendementen worden weggewerkt.

Vervolgens moeten de voorliggende wetsontwerpen en het ontwerp van bijzondere wet naar de Senaat worden teruggezonden.

De voorzitter vraagt de commissie of zij die verbeteringen onmiddellijk wenst aan te brengen dan wel of zij eerst het advies wil inwinnen van de afdeling wetgeving van de Raad van State, om er zeker van te zijn dat een correcte — en dus volledige — wet wordt aangenomen.

De heer Geert Versnick (*Open Vld*) is verwonderd dat de Senaat niet zelf de afdeling wetgeving van de Raad van State heeft verzocht advies uit te brengen, teneinde over volledige teksten te beschikken.

La révision de la Constitution du 7 mai 2007 a modifié les termes “Cour d’arbitrage” en “Cour constitutionnelle”. Les présents projets de loi tendent dès lors à adapter les dispositions légales concernées à cette nouvelle terminologie.

Le travail a été effectué de manière minutieuse avec l’appui du service d’Evaluation de la législation du Sénat. Il a été opté pour une énumération exhaustive des dispositions légales concernées.

Selon le rapport du sénateur Collas, “les trois propositions ont été soumises officiellement aux services de la Cour constitutionnelle afin de s’assurer de leur exhaustivité.” (Doc. Sén. 4-514/3 p. 2). A la suite de leurs remarques, des amendements ont été adoptés.

Néanmoins, malgré ce travail, il ressort que plusieurs erreurs subsistent encore dans les trois projets de loi. Elles devront être corrigées, certaines par le biais d’amendements, d’autres par le biais de corrections techniques.

En conséquence, afin de disposer d’une vérification totale, le vice-premier ministre se demande s’il ne faudrait pas s’adjoindre les services de la section de législation du Conseil d’État.

II.— DISCUSSION

A. Réunion du 20 mai 2008

Le président, M. Herman Van Rompuy, communique qu’une série d’observations lui ont également été transmises, soit des corrections techniques soit des erreurs ou des oublis d’articles reprenant également les mots “Cour d’arbitrage”. Cette dernière catégorie d’observations nécessite l’adoption d’amendements.

Les présents projets de loi devront en conséquence retourner au Sénat.

Il consulte la commission pour savoir si celle-ci souhaite apporter directement ces corrections ou si elle souhaite demander l’avis de la section de législation du Conseil d’État afin d’avoir la certitude de pouvoir adopter une législation correcte et donc complète.

M. Geert Versnick (*Open Vld*) s’étonne que le Sénat n’ait pas lui-même demandé l’avis de la section de législation du Conseil d’État afin de disposer de textes complets.

De voorzitter stelt voor de afdeling wetgeving van de Raad van State te raadplegen en die tevens in te lichten over de reeds vastgestelde mankementen, alsook de voorgestelde correcties mee te delen.

De commissie stemt eenparig in met het voorstel van de voorzitter.

B. Vergadering van 21 januari 2009

De commissie heeft kennis genomen van het advies van de Raad van State.

De Raad merkt op dat er een probleem is met de kwalificatie van het wetsontwerp tot aanpassing van verschillende wetten die een aangelegenheid regelen als bedoeld in artikel 77 van de Grondwet, aan de benaming “Grondwettelijk Hof” (DOC 52 1112/001).

Volgens de Raad vallen de volgende wetten “niet binnen het raam van de aangelegenheden bedoeld in artikel 77 van de Grondwet:

— de wet van 3 mei 1880 op het parlementair onderzoek;

— de wet van 6 augustus 1931 houdende vaststelling van de onverenigbaarheden en ontzeggingen betreffende de ministers, gewezen ministers en ministers van Staat, alsmede de leden en gewezen leden van de wetgevende kamers;

— de wet van 25 april 2007 tot oprichting van een Parlementair Comité belast met de wetsevaluatie.

De wijzigingen bedoeld in de hoofdstukken II, III en XI moeten bijgevolg worden aangenomen volgens de procedure bepaald in artikel 78 van de Grondwet.” (DOC 52 1112/002, blz. 4).

De voorzitter, de heer Patrick Dewael, stelt voor het advies van de Juridische Dienst van de Kamer in te winnen in verband met dat probleem aangaande de kwalificatie.

De commissie is het met dat voorstel eens.

C. Vergadering van 28 april 2009

In het licht van het kwalificatievraagstuk dat de Raad van State heeft aangestipt, luidde het advies van de Juridische Dienst als volgt:

Le président, propose de consulter la section de législation du Conseil d’État en lui communiquant les propositions de correction déjà constatées.

A l’unanimité, *la commission* marque son accord sur la proposition du président.

B. Réunion du 21 janvier 2009

La commission a pris connaissance de l’avis rendu par le Conseil d’État.

Celui-ci soulève un problème de qualification à propos du projet de loi adoptant diverses lois réglant une matière visée à l’article 77 de la Constitution à la dénomination “Cour constitutionnelle” (DOC 52 1112/001).

Pour le Conseil d’État, ‘les lois suivantes n’entrent dans aucune des hypothèses visées à l’article 77 de la Constitution:

— la loi du 3 mai 1880 sur les enquêtes parlementaires;

— la loi du 6 août 1931 établissant les incompatibilités et interdictions concernant les ministres, anciens ministres et ministres d’État ainsi que les membres et anciens membres des Chambres législatives;

— la loi du 25 avril 2007 instaurant un Comité parlementaire chargé du suivi législatif.

Les modifications visées aux chapitres II, III et XI doivent donc être adoptées selon la procédure visée à l’article 78 de la Constitution” (DOC 52 1112/002, p. 4).

Le président, M. Patrick Dewael, propose de demander l’avis du Service juridique de la Chambre sur ce problème de qualification.

La commission marque son accord sur cette proposition.

C. Réunion du 28 avril 2009

Devant le problème de qualification soulevé par le Conseil d’État, le Service juridique a estimé que:

“Het standpunt van de Raad van State steunt op de tekst van artikel 77 van de Grondwet, dat de aangelegenheden en wetten opsomt waarvoor Kamer en Senaat gelijkelijk bevoegd zijn. Daarin zijn de aangelegenheden die in de drie opgesomde wetten worden geregeld inderdaad niet uitdrukkelijk opgenomen.

De Raad van State motiveert zijn standpunt niet uitdrukkelijk, maar verwijst, althans wat de wet op het parlementair onderzoek betreft, in voetnoot nr. 1 van zijn advies, naar een bijdrage in de rechtsleer waarin betoogd wordt dat artikel 56 van de Grondwet (betreffende het recht van onderzoek van de Wetgevende Kamers) bij de invoering van artikel 77 van de Grondwet wellicht over het hoofd werd gezien, “*ofschoon de verplicht bicamerale aard van de organieke wet op het parlementair onderzoek daar [in artikel 77, eerste lid, 3°] best kon worden ondergebracht.*”¹

We moeten echter constateren dat de Kamer om pragmatische redenen meestal aanvaard heeft dat wetten die (mede) betrekking hebben op de wijze waarop de Senaat zijn bevoegdheden uitoefent, of op het statuut van de senatoren, als verplicht bicameraal worden gekwalificeerd.”.

*
* *

De heer Willem-Frederik Schiltz (Open Vld) dient de volgende amendementen in, teneinde wetgevingstechnische verbeteringen aan te brengen.

Het betreft de *amendementen nrs. 1-6* (DOC 52 1112/003), die beogen een aantal onvolkomenheden in het wetsontwerp tot aanpassing van verschillende wetten die een aangelegenheid regelen als bedoeld in artikel 77 van de Grondwet, aan de benaming “Grondwettelijk Hof” (DOC 52 1112/001) weg te werken. Een aantal artikelen van de te wijzigen wetten bevat eveneens de benaming “Arbitragehof”. Voorts worden een aantal verkeerde verwijzingen gecorrigeerd.

In het wetsontwerp tot aanpassing van verschillende wetten die een aangelegenheid regelen als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet, aan de benaming “Grondwettelijk Hof” (DOC 52 1113/001) werden een aantal

¹ De auteur van de bijdrage, Frank Meersschaut, suggereerde daarom destijds, met toepassing van artikel 77, tweede lid, van de Grondwet, bij bijzondere meerderheidswet de wet van 3 mei 1880 aan te stippen als een wet waarvoor Kamer en Senaat gelijkelijk bevoegd zijn (F. Meersschaut, “Het Parlementair onderzoeksrecht van de federale wetgevende Kamers na de wet van 30 juni 1996”, in F. Meersschaut, M. Van der Hulst en S. Van der Jeught, Parlementair Onderzoeksrecht, theorie en praktijk, Gent, Mys & Breesch, 1998, 17).

“Le point de vue du Conseil d’État se base sur l’article 77 de la Constitution, qui énumère les lois et matières pour lesquelles la Chambre et le Sénat sont compétents sur un pied d’égalité. Les matières réglées dans les trois lois énumérées n’y sont en effet pas reprise explicitement.

Le Conseil d’État ne motive pas explicitement son point de vue, mais renvoie, du moins en ce qui concerne la loi sur les enquêtes parlementaires, dans la note n° 1 de son avis, à une contribution dans la doctrine qui entend démontrer que l’article 56 de la Constitution (concernant le droit d’enquête des Chambres législatives) a probablement été oublié lors de l’insertion de l’article 77 de la Constitution, “*alors qu’il eût été préférable d’y mentionner [dans l’article 77, alinéa 1ier, 3°] la nature obligatoirement bicamérale de la loi organique sur les enquêtes parlementaires.*”¹ (traduction)

Force est néanmoins de constater que, dans la plupart des cas, la Chambre a accepté, pour des raisons d’ordre pratique, que des lois qui concernent (notamment) la manière dont le Sénat exerce ses compétences, ou le statut des sénateurs, soient qualifiées de bicamérales obligatoires.”.

*
* *

En vue d’apporter des corrections légistiques, *M. Willem-Frederik Schiltz (Open Vld)* dépose les amendements suivants.

Il s’agit des *amendements n°s 1 à 6* (DOC 52 1112/003) tendant à éliminer certaines imperfections du projet de loi adaptant diverses lois réglant une matière visée à l’article 77 de la Constitution à la dénomination “Cour constitutionnelle” (DOC 52 1112/001). La dénomination “Cour d’arbitrage” figure également dans plusieurs articles des lois à modifier. Ces amendements corrigent aussi plusieurs références erronées.

Plusieurs articles du Code d’instruction criminelle contenant la dénomination “Cour d’arbitrage” ne sont pas mentionnés dans le projet de loi adaptant diverses lois réglant une matière visée à l’article 78 de la

¹ L’auteur de la contribution, Frank Meersschaut, a dès lors suggéré, à l’époque, en application de l’article 77, alinéa 2, de la Constitution, de désigner par une loi à majorité spéciale la loi du 3 mai 1880 comme une loi pour laquelle la Chambre et le Sénat sont compétents sur un pied d’égalité (F. Meersschaut, “Het parlementair onderzoeksrecht van de federale wetgevende Kamers na de wet van 30 juni 1996”, in F. Meersschaut, M. Van der Hulst et S. Van der Jeught, Parlementair Onderzoeksrecht, theorie en praktijk”, Gand, Mys & Breesch, 1998, 17).

artikelen van het Wetboek van strafvordering, waarin de benaming “Arbitragehof” voorkomt, niet opgenomen. Teneinde dit recht te zetten, dient de heer Schiltz de *amendementen nrs. 1-3* (DOC 52 1113/003) in.

Ten slotte dient de heer Schiltz de *amendementen nrs. 1-3* (DOC 52 1114/003) in. Deze beogen het ontwerp van bijzondere wet tot aanpassing van verschillende bepalingen aan de benaming “Grondwettelijk Hof” op een aantal punten te corrigeren. Het ontwerp, overgezonden door de Senaat, bevatte immers een aantal verkeerde verwijzingen.

De heer Olivier Maingain (MR) merkt op dat de ingediende amendementen bewijzen dat de gehanteerde werkwijze niet de juiste is. Ondanks dat de indieners van de door de Senaat overgezonden ontwerpen ongetwijfeld nauwkeurig te werk zijn gegaan en alle nodige inspanningen hebben geleverd, blijken de teksten toch nog onvolkomen.

De heer Maingain wijst erop dat de betrokken aangelegenheid bij uitstek een taak voor het coördinatiebureau van de Raad van State is.

De heer Patrick Dewael, voorzitter, wijst erop dat de ontwerpen al voor advies aan de afdeling Wetgeving van de Raad van State zijn voorgelegd.

De heer Olivier Maingain (MR) stipt aan dat men de Raad van State verzocht heeft om binnen de dertig dagen een advies uit te brengen. Men kan niet verwachten dat de Raad binnen die termijn een exhaustief onderzoek verricht. Hij meent overigens dat het mogelijk moet zijn om de Raad van State over de door de heer Schiltz ingediende amendementen een advies te laten uitbrengen.

De heer Jo Vandeurzen (CD&V) meent dat er een eenvoudiger oplossing voor het probleem bestaat. Het is mogelijk om in één pennentrek alle van kracht zijnde wetten, waarin de benaming “Arbitragehof” voorkomt, te wijzigen en de benaming te vervangen door de nieuwe benaming “Grondwettelijk Hof”. Met dat oogmerk dient hij de volgende amendementen in: *amendement nr. 7* (DOC 52 1112/003) op het wetsontwerp tot aanpassing van verschillende wetten die een aangelegenheid regelen als bedoeld in artikel 77 van de Grondwet, aan de benaming “Grondwettelijk Hof”, *amendement nr. 4* (DOC 52 1113/003) op het wetsontwerp tot aanpassing van verschillende wetten die een aangelegenheid regelen als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet, aan de benaming “Grondwettelijk Hof” en, ten slotte, *amendement nr. 4* (DOC 52 1114/003) op het ontwerp van bijzondere wet tot aanpassing van verschillende bepalingen aan de benaming “Grondwettelijk Hof”. Met deze amendemen-

Constitution à la dénomination “Cour constitutionnelle” (DOC 52 1113/001). Afin de réparer cet oubli, M. Schiltz présente les *amendements n°s 1 à 3* (DOC 52 1113/003).

Enfin, M. Schiltz présente les *amendements nos 1 à 3* (DOC 52 1114/003) tendant à corriger sur certains points le projet de loi spéciale visant à adapter diverses dispositions à la dénomination “Cour constitutionnelle”, dès lors que le projet transmis par le Sénat comportait plusieurs références erronées.

M. Olivier Maingain (MR) fait observer que les amendements présentés démontrent que la méthode de travail retenue n'est pas la bonne. Bien que les auteurs des projets transmis par le Sénat les aient incontestablement rédigés avec soin et qu'ils aient fait tous les efforts nécessaires à cet égard, les textes sont néanmoins toujours imparfaits.

M. Maingain indique que cette matière est une tâche qui relève, par excellence, de la compétence du bureau de coordination du Conseil d'État.

M. Patrick Dewael, président, indique que les projets ont déjà été soumis pour avis à la section de législation du Conseil d'État.

M. Olivier Maingain (MR) souligne que l'on a demandé au Conseil d'État de rendre un avis dans les trente jours et que l'on ne peut pas s'attendre à ce qu'il fasse un examen exhaustif dans ce délai. Il estime en outre qu'il doit être possible de demander au Conseil d'État de rendre un avis sur les amendements présentés par M. Schiltz.

M. Jo Vandeurzen (CD&V) estime qu'il existe une solution bien plus simple à ce problème. Il est possible de modifier en une seule fois toutes les lois en vigueur contenant les mots “Cour d'arbitrage” et de les remplacer par la nouvelle dénomination “Cour constitutionnelle”. Dans ce but, il présente les amendements suivants: *l'amendement n° 7* (DOC 52 1112/003) au projet de loi adaptant diverses lois réglant une matière visée à l'article 77 de la Constitution à la dénomination “Cour constitutionnelle”, *l'amendement n° 4* (DOC 52 1113/003) au projet de loi adaptant diverses lois réglant une matière visée à l'article 78 de la Constitution à la dénomination “Cour constitutionnelle” et, enfin, *l'amendement n° 4* (DOC 52 1114/003) au projet de loi spéciale visant à adapter diverses dispositions à la dénomination “Cour constitutionnelle”. Ces amendements tendent à remplacer les articles des divers projets par un article unique disposant que, dans toutes les lois en vigueur

ten worden de artikelen van de verschillende ontwerpen vervangen door één artikel waarin bepaald wordt dat in alle wetten, die op het ogenblik van inwerkingtreding van de voorgestelde bepaling van kracht zijn, de benaming wordt vervangen.

De heer Willem-Frederik Schiltz (Open Vld) kan daarmee niet akkoord gaan. In sommige wetten is er sprake van “arresten van het Arbitragehof”. Men kan bijgevolg niet zomaar overal de nieuwe benaming invoeren. Hij meent trouwens dat een algemene bepaling de situatie voor de rechtzoekende compliceert.

De heer Patrick Dewael, voorzitter, vat samen dat er, technisch gezien, twee oplossingen worden voorgesteld. Ofwel past men de wetgeving puntsgewijs aan, ofwel vervangt men in één beweging, door middel van één algemene bepaling, overal de oude benaming door de nieuwe.

De heer Olivier Maingain (MR) benadrukt nogmaals dat de Raad van State gespecialiseerd is in dit soort van zaken en herhaalt zijn vraag om het dossier voor advies aan het rechtscollege voor te leggen.

De heer Willem-Frederik Schiltz (Open Vld) stemt in met deze werkwijze. Hij meent ook dat er hoogstwaarschijnlijk weinig bepalingen aan de aandacht van het Parlement zijn ontsnapt en dat de Raad van State zich op relatief korte termijn zou kunnen uitspreken.

Aangaande de amendementen van de heer Vandeurzen, merkt *de heer Patrick Dewael, voorzitter*, nog op dat er een aantal wettelijke bepalingen zijn die specifiek van toepassing zijn op het toenmalige Arbitragehof. Waar deze wetgeving uitdrukkelijk naar het “Arbitragehof” verwijst, kan men deze benaming niet zonder meer door de woorden “Grondwettelijk Hof” vervangen. De Voorzitter denkt daarbij onder meer aan de bepaling uit de bijzondere wet van 6 januari op het Arbitragehof die bepaalt dat de benoeming van de referendarissen, aangeworven door het Arbitragehof op basis van de wet van 23 januari 1983 op de inrichting, de werking en de bevoegdheid van het Arbitragehof, definitief wordt (art. 125 van de bijzondere wet van 6 januari 1989). Ongetwijfeld zijn er ook nog andere bepalingen waar het niet aangewezen is om de benaming “Arbitragehof” te wijzigen.

Hij meent bijgevolg dat het verstandig is om de Raad van State te verzoeken een advies uit te brengen over de amendementen van de heren Schiltz en Vandeurzen.

De heer Olivier Maingain (MR) veronderstelt dat er inderdaad misschien wel een aantal bepalingen zijn waarin de benaming “Arbitragehof” beter niet door de

au moment de l'entrée en vigueur de la disposition proposée, la dénomination est changée.

M. Willem-Frederik Schiltz (Open Vld) ne peut souscrire à ces amendements. Dans certaines lois, il est question d’“arrêts de la Cour d'arbitrage”. On ne peut dès lors introduire sans plus partout la nouvelle dénomination. Il estime par ailleurs qu’une disposition générale compliquera la situation du justiciable.

M. Patrick Dewael, président, résume que, d’un point de vue technique, deux solutions sont avancées. Ou bien on adapte la législation point par point, ou bien on remplace partout en une seule fois, par le biais d’une disposition générale, l’ancienne dénomination par la nouvelle.

M. Olivier Maingain (MR) souligne une nouvelle fois que le Conseil d’État est spécialisé dans ce type de questions et réitère sa demande de soumettre le dossier pour avis au Conseil d’État.

M. Willem-Frederik Schiltz (Open Vld) souscrit à cette procédure. Il estime également qu’il y a fort probablement très peu de dispositions qui ont échappé à la sagacité du Parlement et que le Conseil d’État pourrait se prononcer dans un délai relativement court.

Concernant les amendements de M. Vandeurzen, *M. Patrick Dewael, président*, fait encore observer qu’il y a une série de dispositions légales qui s’appliquent spécifiquement à l’ancienne Cour d’arbitrage. Aux endroits où cette législation renvoie expressément à la “Cour d’arbitrage”, on ne peut pas remplacer purement et simplement cette dénomination par les mots “Cour constitutionnelle”. M. Dewael songe à cet égard à la disposition de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d’arbitrage qui dispose que la nomination des référendaires recrutés par la Cour d’arbitrage sur la base de la loi du 28 juin 1983 portant l’organisation, la compétence et le fonctionnement de la Cour d’arbitrage, devient définitive (art. 125 de la loi spéciale du 6 janvier 1989). Il y a certainement encore d’autres dispositions pour lesquelles il n’est pas recommandé de modifier la dénomination “Cour d’arbitrage”.

Il pense par conséquent qu’il serait judicieux de demander au Conseil d’État de rendre un avis sur les amendements de MM. Schiltz et Vandeurzen.

M. Olivier Maingain (MR) suppose qu’il y a peut-être effectivement certaines dispositions dans lesquelles il est préférable de ne pas remplacer la dénomination

benaming “Grondwettelijk Hof” wordt vervangen. Hij meent evenwel dat, wat het door de voorzitter aangehaalde voorbeeld aangaat, het voor zich spreekt dat de referendarissen die nog door het Arbitragehof zijn aangeworven, voortaan als referendarissen van het Grondwettelijk Hof moeten worden beschouwd. Hun rechtstoestand kan en mag niet worden beïnvloed door een naamswijziging.

Hij wijst er op dat dit hiermee nogmaals wordt aangetoond dat het aangewezen is om een advies van de Raad van State in te winnen. Spreker vindt wel dat men de Raad een redelijke termijn ter beschikking moet stellen.

De heer Steven Vanackere, vice-eersteminister en minister van Ambtenarenzaken, Overheidsbedrijven en Institutionele Hervormingen, werpt de vraag op hoe men het probleem heeft aangepakt toen men de benaming “executieve” door de benaming “regering” heeft vervangen en de “Raden” “Parlementen” van de deelstaten zijn geworden.

Terzijde merkt de minister op dat, mocht men de naamswijziging door middel van één algemene bepaling doorvoeren, het probleem dan naar een later stadium wordt doorgeschoven. De instanties of personen die deze wettelijk bepaalde naamswijziging in de teksten moeten uitvoeren zullen evengoed als de wetgever vergissingen kunnen begaan. Het risico van een vergetelheid wordt daardoor niet kleiner.

De heer Servais Verherstraeten (CD&V) is niet overtuigd door de argumenten die aangebracht worden tegen het voorstel van zijn collega om de naamswijziging door middel van één artikel door te voeren.

Voorts kan hij instemmen met de suggestie om de amendementen van de heer Schiltz aan de Raad van State voor te leggen. Hij oppert de idee om hetzelfde te doen met de amendementen van de heer Vandeurzen.

De heer Olivier Maingain (MR) voert nog aan dat er precedents zijn waar de (bijzondere) wetgever de Koning heeft gemachtigd om de wetgeving aan te passen aan de door de wetgever goedgekeurde naamswijzigingen en om de nodige coördinatie te verzekeren. Hij meent bovendien dat in die gevallen het de taak van de Koning is om de gecoördineerde teksten te publiceren in het *Belgisch Staatsblad*.

De heer Patrick Dewael, voorzitter, bevestigt dat dit het geval was met de door de bijzondere wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur en de gewone wet tot vervollediging van de federale staatsstructuur, van dezelfde datum, ingevoerde nieuwe

“Cour d’arbitrage” par la dénomination “Cour constitutionnelle”. En ce qui concerne l'exemple cité par le président, il pense cependant qu'il va sans dire que les référendaires qui ont encore été recrutés par la Cour d’arbitrage doivent être considérés désormais comme des référendaires de la Cour constitutionnelle. Leur situation juridique ne peut pas être influencée par un changement de nom.

Il souligne que ceci montre une nouvelle fois qu'il se recommande de demander un avis du Conseil d'État. L'intervenant estime cependant qu'il faut accorder un délai raisonnable au Conseil.

M. Steven Vanackere, vice-premier ministre et ministre de la Fonction publique, des Entreprises publiques et des Réformes institutionnelles, soulève la question de la façon dont on a traité le problème lorsqu'on a remplacé la dénomination “exécutif” par la dénomination “gouvernement” et que les “Conseils” sont devenus des “Parlements” des entités fédérées.

En marge, le ministre fait observer que si l'on effectuait le changement de nom au moyen d'une seule disposition générale, le problème ne serait que postposé. Les instances ou les personnes qui doivent opérer dans les textes ce changement de nom prévu légalement pourront, tout autant que le législateur, commettre des erreurs. Le risque d'un oubli n'en est pas pour autant réduit.

M. Servais Verherstraeten (CD&V) n'est pas convaincu par les arguments invoqués à l'encontre de la proposition de son collègue d'opérer le changement de dénomination au moyen d'un seul article.

Il peut par ailleurs souscrire à la suggestion de soumettre les amendements de M. Schiltz au Conseil d'État. Il suggère de faire la même chose avec les amendements de M. Vandeurzen.

M. Olivier Maingain (MR) ajoute qu'il y a des précédents, puisque le législateur (spécial) a habilité le Roi à adapter la législation aux changements de dénomination approuvés par le législateur et à assurer la coordination nécessaire. Il estime en outre que dans ces cas, le Roi est tenu de publier les textes coordonnés au *Moniteur belge*.

M. Patrick Dewael, président, confirme que cela a été le cas en ce qui concerne la nouvelle dénomination “gouvernement” des exécutifs de l'époque, instaurée par la loi spéciale du 16 juillet 1993 visant à achever la structure fédérale de l'État et la loi ordinaire visant à

benaming “regering” van de toenmalige executieven (zie artikel 127 van de bijzondere wet en artikel 122 van de gewone wet). Spreker sluit niet uit dat dit ook in het voorliggende geval zou kunnen gebeuren.

De heer Olivier Maingain (MR) meent dat het strategisch gezien aangewezen is om de overgezonden wetsontwerpen ofwel aan te passen aan de amendementen van de heren Schiltz, ofwel aan de amendementen van de heer Vandeurzen, nadat de Raad van State hierover een advies heeft uitgebracht, en niet een derde weg — deze van een machtiging aan de Koning — te bewandelen. Men mag immers niet uit het oog verliezen dat de goedgekeurde en geamendeerde teksten naar de Senaat moeten worden teruggestuurd. De Senaat zal gemakkelijker overtuigd zijn, indien de voorgestelde wijzigingen door een advies van de Raad van State geruggensteund zijn.

De heer Patrick Dewael, voorzitter, stelt voor om de Raad van State te laten weten dat het de Kamer zou behagen bij het heropenen van de zitting in oktober 2009 een advies te ontvangen. Dat zou het rechtscollege voldoende tijd voor een grondig advies moeten laten.

D. Vergadering van 20 oktober 2009

De commissie heeft kennisgenomen van de adviezen die de Raad van State over de ingediende amendementen heeft uitgebracht (zie DOC 52 1112/004, 52 1113/004 en 52 1114/004).

De heer Steven Vanackere, vice-eerstminister en minister van Ambtenarenzaken, Overheidsbedrijven en Institutionele Hervormingen, brengt in herinnering dat er twee wegen kunnen worden bewandeld om de wetgeving aan te passen aan de gewijzigde benaming: ofwel opteert men voor een puntsgewijze aanpassing van de verschillende wetten, ofwel kiest men ervoor om de wetgeving te wijzigen door middel van één wijzigingsbepaling. Wat dat laatste betreft, wijst de minister erop dat de Raad van State daartegen geen juridische bezwaren heeft. De regering laat het aan de wijsheid van het Parlement over om te beslissen welke optie de voorkeur geniet.

De heer Ben Weyts (N-VA) meent dat de eenvoudigste en dus beste oplossing erin bestaat om de naamswijziging door middel van één algemene wijzigingsbepaling door te voeren. De andere techniek is gevaarlijker, omdat het zeer moeilijk is om exhaustief te zijn en alle bepalingen, waarin de benaming “Arbitragehof” voorkomt, volledig te lijsten.

achever la structure fédérale de l'État, de la même date (voir article 127 de la loi spéciale et article 122 de la loi ordinaire). L'intervenant n'exclut pas que cela puisse également se faire en l'espèce.

M. Olivier Maingain (MR) estime que, d'un point de vue stratégique, il s'indique d'adapter les projets de loi transmis, et ce, soit aux amendements de M. Schiltz, soit aux amendements de M. Vandeurzen, après que le Conseil d'État a remis un avis sur le sujet, et non de suivre une troisième voie, celle d'une habilitation au Roi. Il ne faut en effet pas perdre de vue que les textes approuvés et amendés doivent être renvoyés au Sénat. Le Sénat sera plus facilement convaincu si les modifications proposées sont étayées par un avis du Conseil d'État.

M. Patrick Dewael, président, propose de faire savoir au Conseil d'État que la Chambre souhaiterait recevoir un avis pour la réouverture de la session en octobre 2009. Cela devrait laisser à la juridiction suffisamment de temps pour remettre un avis approfondi.

D. Réunion du 20 octobre 2009

La commission a pris connaissance des avis rendus par le Conseil d'État sur les amendements déposés (DOC 52 1112/004, 52 1113/004 et 52 1114/004).

M. Steven Vanackere, vice-premier ministre et ministre de la Fonction publique, des Entreprises publiques et des Réformes institutionnelles, rappelle que l'on peut emprunter deux voies pour adapter la législation à la nouvelle dénomination: soit on opte pour une adaptation point par point des différentes lois, soit on choisit d'adapter la législation au moyen d'une seule disposition modificative. Le ministre fait observer que le Conseil d'État n'a aucune objection juridique en ce qui concerne cette dernière option. Le gouvernement laisse au Parlement le soin de décider quelle option privilégier.

M. Ben Weyts (N-VA) estime que la solution la plus simple et donc la meilleure consiste à procéder au changement de dénomination au moyen d'une seule disposition modificative générale. L'autre technique est plus dangereuse, parce qu'il est très difficile d'être exhaustif et de dresser une liste complète de toutes les dispositions dans lesquelles figure la dénomination “Cour d'arbitrage”.

De heer Christian Brotcorne, uw rapporteur, sluit zich bij de vorige spreker en is er voorstander van om de naamswijziging in één pennentrek door te voeren.

De heer Willem-Frederik Schiltz (Open Vld) werpt op dat men uit het oog verliest dat er in sommige wetten sprake is van arresten die gevelde zijn door het toenmalige Arbitragehof. De spreker is ervan overtuigd dat, indien men niet alle te wijzigen bepalingen uitdrukkelijk opsomt, er verwarring zal ontstaan en dat dit voor problemen zal zorgen.

Ingevolge de opmerking van de Raad van State over zijn amendement nr. 4 (zie DOC52 1112/004, blz. 3), dient de heer Schiltz een *amendement nr. 8* in dat beoogt een vergetelheid weg te werken en de benaming "Arbitragehof" in de Nederlandse én in de Franse versie van artikel 8 van de gewone wet van 6 januari 1989 betreffende de wedden en de pensioenen van de rechters, de referendarissen en de griffiers van het Arbitragehof te vervangen door de benaming "Grondwettelijk Hof" (DOC 52 1112/005).

De heer Ben Weyts (N-VA) meent dat de door de heer Schiltz ingediende amendementen aantonen dat het uiterst moeilijk is om door middel van een opsomming volledig te zijn.

De heer Willem-Frederik Schiltz (Open Vld) geeft toe dat er het mogelijk is dat een aantal bepalingen aan de aandacht van de wetgever is ontsnapt, maar hij vindt zijn oplossing nog steeds verkieslijk.

De heer Patrick Dewael, voorzitter, merkt op dat het door de heer Weyts ingediende voorstel van bijzondere wet (DOC 52 1727/001) eveneens van de techniek van de punstgewijze aanpassing uitgaat. Waarom heeft het lid in zijn eigen voorstel van bijzondere wet zelf niet de eenvoudigste techniek toegepast?

De heer Ben Weyts (N-VA) meende oorspronkelijk dat er tegen deze techniek juridische bezwaren bestonden. Nu de Raad van State er geen probleem mee heeft dat men alle wetten door middel van één bepaling wijzigt, ziet hij niet in waarom men deze oplossing niet zou kunnen gebruiken.

Mevrouw Mia De Schamphelaere (CD&V) waardeert het dat de regering de beslissing aan de wijsheid van het Parlement overlaat. De spreekster drukt haar voorkeur voor de oorspronkelijk door de heer Vandeurzen voorgestelde oplossing. Aangaande de vermeende problemen die ten gevolge hiervan zouden kunnen ontstaan, merkt zij op dat een algemene naamswijziging geen rechtsgevolgen zal hebben en dus inhoudelijk

M. Christian Brotcorne, votre rapporteur, partage l'avis de l'intervenant précédent et préconise de procéder au changement de dénomination d'un seul trait.

M. Willem-Frederik Schiltz (Open Vld) objecte que l'on oublie le fait que certaines lois font état d'arrêts rendus par l'ancienne Cour d'arbitrage. L'intervenant est convaincu que si l'on n'énumère pas explicitement toutes les dispositions qui doivent être modifiées, cela générera une certaine confusion et entraînera des problèmes.

À la suite de l'observation du Conseil d'État sur son amendement n° 4 (voir DOC 52 1112/004, p. 3), M. Schiltz présente l'*amendement n° 8* tendant à réparer un oubli et à remplacer, dans la version française de l'article 8 de la loi ordinaire du 6 janvier 1989 relative aux traitements et pensions des juges, des référendaires et des greffiers de la Cour d'arbitrage, la dénomination "Cour d'arbitrage" par la dénomination "Cour constitutionnelle" et, dans la version néerlandaise du même article, la dénomination "*Arbitragehof*" par la dénomination "*Grondwettelijk Hof*" (DOC 52 1112/005).

M. Ben Weyts (N-VA) estime que les amendements présentés par M. Schiltz démontrent qu'il est extrêmement difficile d'être exhaustif au moyen d'une énumération.

M. Willem-Frederik Schiltz (Open Vld) admet qu'il est possible qu'un certain nombre de dispositions aient échappé à l'attention du législateur, mais il estime que sa solution est toujours préférable.

M. Patrick Dewael, président, fait observer que la proposition de loi spéciale déposée par M. Weyts (DOC 52 1727/001) procède également de la technique de l'adaptation point par point. Pourquoi le membre n'a-t-il pas appliqué lui-même la technique la plus simple dans sa propre proposition de loi spéciale?

M. Ben Weyts (N-VA) considèrerait initialement que cette technique se heurtait à des objections juridiques. Le Conseil d'État n'étant plus opposé au fait que toutes les lois soient modifiées par une seule disposition, il ne voit pas pourquoi on ne recourrait pas à cette solution.

Mme Mia De Schamphelaere (CD&V) apprécie que le gouvernement s'en remette à la sagesse du Parlement pour prendre la décision. L'intervenante exprime sa préférence pour la solution initialement proposée par M. Vandeurzen. En ce qui concerne les prétendus problèmes qui pourraient en résulter, l'intervenante fait observer qu'un changement général de dénomination n'aura aucun effet juridique et n'a donc guère

van weinig belang is. Het komt er alleen op aan om, door middel van de invoering in de wetgeving van de nieuwe benaming “Grondwettelijk Hof”, de uitgebreide bevoegdheden van dit rechtscollege beter tot uiting te laten komen.

De heer Willem-Frederik Schiltz (Open Vld) bevestigt dat er geen rechtsgevolgen of zwaarwichtige problemen ontstaan indien men de door de heer Vandeurzen voorgestelde oplossing volgt. Wel vindt hij dat de opmerking aangaande de overeenstemming tussen de nieuwe benaming en de uitgebreide bevoegdheden bewijst dat men niet zomaar mag overgaan tot een algemene vervanging van de benaming “Arbitragehof” door “Grondwettelijk Hof”. Zo moet het voor de rechts-onderhorige duidelijk zijn dat, wanneer de wetgever bijvoorbeeld naar arresten van dit Hof verwijst, het naar gelang het geval om het Arbitragehof, dan wel om het Grondwettelijk Hof gaat.

De heer Patrick Dewael, voorzitter, stipt aan dat de oplossing van de heer Vandeurzen inderdaad geen juridische problemen doet rijzen. Tegelijk nuanceert hij, aan de hand van de adviezen die de Raad van State over de amendementen heeft uitgebracht, de stelling als zou deze oplossing de ideale zijn. De Raad van State is van oordeel dat de puntsgewijze aanpassing eveneens voordelen biedt: *“De techniek van de exhaustieve opsomming biedt, voor zover die opsomming echt exhaustief is, evenwel het voordeel dat elke onzekerheid wordt vermeden. Een ander voordeel van die techniek bestaat erin dat de taak om de voorgenomen aanpassingen van de wet uit te voeren niet aan het bestuur en aan de adressaten van de regel wordt overgelaten”* (DOC52 1112/004, p. 4; 1113/004, p.3; 1114/004, p. 3).

Aangaande de discussie over de eventuele verwar- ring die zal ontstaan wanneer men kiest voor een alge- mene wijzigingsbepaling, merkt de *vice-eersteminister* op dat er in de voorbereidende werkzaamheden bij de wetten, die op dit ogenblik van kracht zijn, nog steeds van de oude benaming “Arbitragehof” sprake zal zijn. Deze voorbereidende werkzaamheden worden niet gevat door deze naamswijziging, zodat het nog steeds duidelijk zal zijn dat de betrokken wetgeving betrekking had op het “oude” Hof.

De heer Servais Verherstraeten (CD&V), die de door de heer Vandeurzen ingediende amendementen overneemt (amendement nr. 7 (DOC 52 1112/003), amendement nr. 4 (DOC 52 1113/003) en amendement nr. 4 (DOC 52 1114/003)), oppert de mogelijkheid om de voorgestelde oplossingen aan een onderzoek door de diensten van de Kamer van volksvertegenwoordigers te onderwerpen.

d’importance sur le plan du contenu. En introduisant la nouvelle dénomination “Cour constitutionnelle” dans la législation, il importe uniquement de mettre mieux en évidence les compétences élargies de cette juridiction.

M. Willem-Frederik Schiltz (Open Vld) confirme que le choix de la solution proposée par M. Vandeurzen n’entraînera pas d’effets juridiques ni de problèmes graves. Il estime cependant que la remarque formulée à propos de la concordance entre la nouvelle dénomination et les compétences élargies prouve qu’on ne peut pas simplement procéder à un remplacement général de la dénomination “Cour d’arbitrage” par “Cour constitutionnelle”. Ainsi, il doit être clair pour le justiciable que, lorsque le législateur renvoie par exemple aux arrêts de cette Cour, il s’agit selon le cas de la Cour d’arbitrage ou de la Cour constitutionnelle.

M. Patrick Dewael, président, souligne que la solution de M. Vandeurzen ne pose en effet aucun problème juridique. Se basant sur les avis que le Conseil d’État a rendus sur les amendements, il nuance en même temps la thèse selon laquelle cette solution serait idéale. Le Conseil d’État estime que l’adaptation point par point offre également des avantages: *“Néanmoins, en principe, la technique de l’énumération exhaustive, pour autant qu’elle ait effectivement cette qualité, évite toute incertitude. En outre, elle a l’avantage de ne pas faire peser sur l’administration et les destinataires de la règle le soin de procéder aux adaptations législatives envisagées.”* (DOC 52 1112/004, p. 4; 1113/004, p.3; 1114/004, p. 3).

Concernant le débat relatif à la confusion qui pourrait résulter de l’adoption d’une disposition modificative générale, le *vice-premier ministre* fait observer que l’ancienne dénomination “Cour d’arbitrage” figurera toujours dans les travaux préparatoires relatifs aux lois en vigueur aujourd’hui. Ces travaux préparatoires n’étant pas concernés par ce changement de dénomination, il sera toujours clair que la législation concernée avait trait à l’“ancienne” Cour.

M. Servais Verherstraeten (CD&V), qui reprend les amendements présentés par M. Vandeurzen (amende- ment n° 7, (DOC 52 1112/003), amendement n° 4 DOC 52 1113/003 et amendement n° 4 (DOC 52 1114/003)), suggère de soumettre les solutions proposées à l’exa- men des services de la Chambre des représentants.

De heer Willem-Frederik Schiltz (Open Vld) werpt op dat de onderscheiden teksten reeds verschillende malen aan een onderzoek — onder meer door een aantal referendarissen bij het Grondwettelijk Hof — zijn onderworpen. Het voorstel om nogmaals een onderzoek te doen, lijkt hem bijgevolg weinig zinvol.

Mevrouw Rita De Bont (VB) betuigt zich geen voorstander van eenvoudige oplossingen daar haar fractie een drastische grondwetswijziging voorstaat. Vanuit dat oogpunt geniet een algemene wijzigingsbepaling haar voorkeur. *In concreto* volgt zij evenwel de logica van de vorige spreker en is zij gewonnen voor een puntsgewijze aanpassing van de wetten waarin de oude benaming “Arbitragehof” voorkomt.

III. — STEMMINGEN

A. Wetsontwerp tot aanpassing van verschillende wetten die een aangelegenheid regelen als bedoeld in artikel 77 van de Grondwet, aan de benaming “Grondwettelijk Hof” (DOC52 1112/001)

Artikel 1

Artikel 1 wordt eenparig aangenomen.

Art. 2 tot 27

Amendement nr. 7 dat alle artikelen van het wetsontwerp beoogt te vervangen (DOC 52 1112/003) wordt aangenomen met 6 stemmen tegen 2 en 2 onthoudingen. Dientengevolge vervallen de artikelen 3 tot 27 en de amendementen nrs. 1 tot 6 en nr. 8.

*

In afwijking van artikel 82 van het Reglement van de Kamer van volksvertegenwoordigers heeft de commissie eenparig beslist om over het geheel van het wetsontwerp onmiddellijk te stemmen.

Het gehele wetsontwerp, aldus gewijzigd wordt aangenomen met 9 stemmen en 1 onthouding.

M. Willem-Frederik Schiltz (Open Vld) objecte que les différents textes ont déjà été examinés à plusieurs reprises, notamment par plusieurs référendaires de la Cour constitutionnelle, et que la proposition de les soumettre à un nouvel examen ne lui semble dès lors guère pertinente.

Mme Rita De Bont (VB) déclare ne pas être favorable à des solutions simples, dans la mesure où son groupe préconise une révision radicale de la Constitution. De ce point de vue, sa préférence va à une disposition modificative générale. En pratique, elle suit cependant la logique de l'intervenant précédent et se rallie à une modification point par point des lois contenant l'ancienne dénomination “Cour d'arbitrage”.

III. — VOTES

A. Projet de loi adaptant diverses lois réglant une matière visée à l'article 77 de la Constitution à la dénomination “Cour constitutionnelle” (DOC 52 1112/001)

Article 1er

L'article 1er est adopté à l'unanimité.

Art. 2 à 27

L'amendement n° 7 tendant à remplacer tous les articles du projet de loi (DOC 52 1112/003) est adopté par 6 voix contre 2 et 2 abstentions. Les articles 3 à 27 et les amendements n°s 1 à 6 et n° 8 deviennent dès lors sans objet.

*

Par dérogation à l'article 82 du Règlement de la Chambre des représentants, la commission a décidé à l'unanimité de voter immédiatement sur l'ensemble du projet de loi.

L'ensemble du projet de loi, tel qu'il a été modifié, est adopté par 9 voix et une abstention.

B. Wetsontwerp tot aanpassing van verschillende wetten die een aangelegenheid regelen als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet, aan de benaming “Grondwettelijk Hof” (DOC 52 1113/001)

Artikel 1

Artikel 1 wordt eenparig aangenomen.

Art. 1/1 en 1/2 (*nieuw*)

De amendementen nrs. 1 en 2 (DOC 52 1113/003) worden verworpen met 5 stemmen tegen 2 en 1 onthouding.

Art. 2 tot 11

Amendement nr. 4 (DOC 52 1113/003) dat ertoe strekt het geheel van artikelen van het wetsontwerp te vervangen, wordt aangenomen met 6 stemmen en 3 onthoudingen. Ten gevolge van de aanneming van dit amendement vervallen de artikelen 3 tot 11 en amendement nr. 3.

*

In afwijking van artikel 82 van het Reglement van de Kamer van volksvertegenwoordigers heeft de commissie eenparig beslist om over het geheel van het wetsontwerp te stemmen.

Het gehele wetsontwerp, aldus gewijzigd, wordt aangenomen met 8 stemmen en 1 onthouding.

C. Ontwerp van bijzondere wet tot aanpassing van verschillende bepalingen aan de benaming “Grondwettelijk Hof” (DOC 52 1114/001)

Artikel 1

Artikel 1 wordt eenparig aangenomen.

Art. 2 tot 52

Amendement nr. 4 (DOC 52 1114/003) dat het geheel van artikelen van het ontwerp van bijzondere wet vervangt wordt aangenomen met 6 stemmen en 3 onthoudingen. Ten gevolge van de aanneming van dit amendement vervallen de artikelen 3 tot 52 en de amendementen nrs. 1 tot 3.

B. Projet de loi adaptant diverses lois réglant une matière visée à l'article 78 de la Constitution à la dénomination “Cour constitutionnelle” (DOC 52 1113/001)

Article 1er

L'article 1er est adopté à l'unanimité.

Art. 1/1 à 1/2 (*nouveaux*)

Les amendements n°s 1 et 2 (DOC 52 1113/003) sont rejetés par 5 voix contre 2 et une abstention.

Art. 2 à 11

L'amendement n° 4 (DOC 52 1113/003) tendant à remplacer l'ensemble des articles du projet de loi est adopté par 6 voix et 3 abstentions. Par suite de l'adoption de cet amendement, les articles 3 à 11 et l'amendement n° 3 deviennent sans objet.

*

Par dérogation à l'article 82 du Règlement de la Chambre des représentants, la commission a décidé à l'unanimité de voter sur l'ensemble du projet de loi.

L'ensemble du projet de loi, tel qu'il a été modifié, est adopté par 8 voix et une abstention.

C. Projet de loi spéciale visant à adapter diverses dispositions à la dénomination “Cour constitutionnelle” (DOC 52 1114/001)

Article 1er

L'article 1er est adopté à l'unanimité.

Art. 2 à 52

L'amendement n° 4 (DOC 52 1114/003), qui remplace l'ensemble des articles du projet de loi spéciale, est adopté par 6 voix et 3 abstentions. À la suite de l'adoption de cet amendement, les articles 3 à 52 et les amendements n°s 1 à 3 deviennent sans objet.

*

In afwijking van artikel 82 van het Reglement van de Kamer van volksvertegenwoordigers heeft de commissie eenparig beslist om over het geheel van het ontwerp van bijzondere wet.

Het gehele wetsontwerp, aldus gewijzigd, wordt aangenomen met 8 stemmen en 1 onthouding. Ten gevolge van deze aanneming is het daarmee samengevoegde voorstel van bijzondere wet (DOC 52 1727/001) zonder voorwerp.

De rapporteur,

De voorzitter,

Christian BROTCORNE

Patrick DEWAELE

Bepalingen die een uitvoeringsbepaling vergen (art. 78, 2, Reglement van de Kamer van volksvertegenwoordigers):

Nihil.

*

Par dérogation à l'article 82 du Règlement de la Chambre des représentants, la commission a décidé, à l'unanimité, de voter sur l'ensemble du projet de loi spéciale.

L'ensemble du projet de loi, tel qu'il a été modifié, est adopté par 8 voix et une abstention. À la suite de cette adoption, la proposition de loi spéciale jointe (DOC 52 1727/001) devient sans objet.

Le rapporteur,

Le président,

Christian BROTCORNE

Patrick DEWAELE

Dispositions qui nécessitent une mesure d'exécution (art. 78, 2, du Règlement de la Chambre des représentants):

Néant.